

TILVÆKST Grovfoder nr. 21, 21. juli 2025

Indhold

- Mark
- Etablering af kløvergræsudlæg i august
- Etablering af vinterraps efter græs og kløvergræs
- Regler og tilskud
- Slåning af brak og græsmarker
- Etablering af græs efter græs
- Ajourfør og kontrollér din sprøjtejournal
- Opdater markplan med vintersæd 2026

MARK

Etablering af kløvergræsudlæg i august

Af planterådgiver Thomas Harbo

Udlæg af kløvergræs i august med/uden dæksæd af vinterhvede har for mange igennem en del år været den første prioritet ved valg af etableringsmetode. Ved omhyggelig og rettidig etablering giver metoden da også nogle gode udlægsmarker, som giver et stort udbytte i første brugsår. Pga. ændrede regler fra 2023/2024 er brug af dæksæd ikke længere så relevant. Der må udbringes fast husdyrgødning til de efterårsudlagte marker, hvis de etableres senest 31. august.

Såtidspunkt

Da græsserne i kløvergræsblandingerne etablerer sig med forskellig hastighed, er det optimale såtidspunkt ikke det samme for alle kløvergræsblandinger. Generelt er etablering i perioden 10.-20. august passende for de fleste kløvergræsblandinger. I år er der generelt udsigt til en høst tidligere end gennemsnittet, og der er derfor gode muligheder for at bekæmpe rod ukrudt med glyphosat inden etablering af græsmarken og få etableret kløvergræsmarkerne rettidigt.

I tabel 1 er vist en oversigt over det optimale etableringstidspunkt for en række almindeligt anvendte kløvergræsblandinger. Bor du på en kølig lokalitet i den centrale del af Jylland eller allerlængst mod nord, bør du nok planlægge etableringen efter, at den optimale periode – og seneste såtidspunkt – hos dig er fem dage tidligere end angivet.

Strandsvingel etablerer sig meget langsomt, og kløvergræsblandinger med stort indhold af strandsvingel er derfor bedst egnede til forårsudlæg i dæksæd.

Tabel 1 Anbefalet etableringstidspunkt for kløvergræsblandinger

Blanding		Såtidspunkt ²⁾	
		Optimalt	Seneste
Kløvergræs	Sydvestjyden®, Sydvestjyden Rød®, 22, 34, 35, 45, 46 m.fl. ¹⁾	15.-20. august	25. august
	21, 24, 25, 26	10.-15. august	20. august
	Sydvestjyden Struktur®, 36, 37, 40, 41, 49, 50	1.-10. august	15. august
Lucernegræs og ren lucerne	48	Anbefales IKKE	
Rent græs	32, 33	15.-20. august	15. september

1) Blanding 42, 43, 47

2) Bor du på en kold lokalitet, ligger "Optimalt"/"Seneste" såtidspunkt fem dage tidligere.

Hvor der er behov for bekæmpelse af kvik eller andet rod ukrudt, er det forhåbentlig allerede udført eller planlagt. Ellers er det absolut ved at være sidste ud kald, så rettidig etablering af det nye udlæg ikke forpasses pga. ventetid på effekt af glyphosat eller passende høstvejr. Vær opmærksom på, at det ikke længere er tilladt at nedvisne hele marker med foderkorn/foderærter, men kun "mindre dele af marken", som er forurenede med rod ukrudt. Nedvisning af evt. spildkorn er ikke nødvendig i pløjede systemer, mens det er absolut påkrævet ved pløjefri etablering. Nedvisning af spildkorn kan vente indtil dagen før jordbehandling. Læs også artiklen "Bekæmpelse af kvik og rod ukrudt ved pletsprøjtning før høst" i TILVÆKST Grovfoder nr. 19.

Foruden etableringstidspunkt påvirkes kløvergræsudlæggets udvikling i etableringsfasen også af vejrliget i ugerne efter såning. Hurtig udvikling fremmes selvfølgelig af tidlig såning, lune temperaturer og moderate nedbørsmængder, mens køligt og nedbørsrigt "efterårsvejr" omvendt hæmmer udviklingen. – Det sidste sås meget tydeligt i det tidlige forår 2024, hvor de efterårsudlagte afgrøder var trykkede i vækst og generelt kom meget sent i gang med væksten. Fordelen ved tidlig såning er god afgrødeetablering og -udvikling, samt et stort udbytte i første slæt 2026. Udbyttegevinsten ved etablering primo august er omkring 1.000 FEN/ha sammenlignet med såning omkring 1. september. Ulemperne er dog også flere, f.eks.:

- Voldsom ukrudtsvækst / -konkurrence.
- behov for "høst" (slæt eller afgræsning) / afpudsning i efteråret.

Det optimale etableringstidspunkt kender vi først i løbet af efteråret, men det bør altid vurderes i forhold til det enkelte areal.

På egentlige humus- og engarealer kan der være risiko for opfrysning. Små planter er mere udsatte end store planter, så sådanne arealer bør ikke tilsås senere end første uge i august – allersenest omkring 10. august. På lidt køligere arealer med almindelige jordtyper bør der i almindelighed ikke sås senere end 20. august.

Bemærk endvidere, at strandsvingel (blanding Sydvestjyden Struktur®, 36, 37, 40, 41, 49, 50 og diverse blandinger fra f.eks. Barenbrug samt specialblandinger til heste) udvikler sig langsomt i etableringsfasen; disse blandinger bør derfor generelt ikke sås senere end den 15. august. Desuden udvikler lucerne sig også langsomt, hvorfor lucerne og lucernegræs (blanding 48) generelt egner sig bedst til etablering i foråret.

Udsædsmængde

Anvend 25-30 kg/ha frøblanding. Størst udsædsmængde anvendes af græsblandinger med strandsvingel og rajsvingel (blandingerne Sydvestjyden Struktur®, 36, 37, 40, 41, 45, 47, 49 og 50 m.fl.), som har en højere frøvægt end rajgræsserne. Under optimale forhold og ikke mindst omhyggeligt udført arbejde kan udsædsmængden reduceres med 15-20 %, uden at det koster udbytte.

Skal der anvendes dæksæd?

Regler

I en længere årrække har det været almindelig praksis at etablere kløvergræsudlægget i dæksæd af vinterhvede, fordi afgrøden så også har kunnet opfylde en række krav i EU-ansøgningen. Disse krav findes siden 2023 ikke længere, hvorfor ét af de vigtigste argumenter for at etablere efterårsudlagt kløvergræsudlæg i dæksæd er væk. Derimod kan græsmarker i omdrift, som er ældre end to år, opnå tilskud under ordningen 'Miljø- og klimavenligt græs'. Anmeldes marken ikke som 'Grønvinterhvede' i 2026, men derimod som 'Rent græs/kløvergræs i omdrift', vil den allerede i 2028 kunne opnå tilskuddet til 'Miljø- og klimavenligt græs' (hvis ordningen fortsætter efter 2027). Kun i følgende situationer

vil du nu kunne opnå en fordel ved at anvende dæksæd i forhold til gældende regler:

- Etablerer du nyt udlæg i dæksæd, bliver dæksæden, f.eks. 'Grønkorn af vinterhvede', ansøgningsafgrøde i 2026. Herved er det muligt at holde marken i omdrift, når du omlægges en græsmark til ny græsmark i de første 14 dage af august. I denne situation brydes perioden med græs/foderafgrøde ved at anmelde marken med grønvinterhvede. Samme fordel vil du kunne opnå ved at omlægge græsmarken med dæksæd i foråret 2026.
- På samme måde kan du helt undgå risikoen for, at græsarealer ældre end 8-10 år af kommunen bliver udpeget som §3-arealer. Er ansøgningsafgrøden i EU-ansøgningen en "omlægsafgrøde" som f.eks. 'Grønkorn af vinterhvede', 'Grønkorn af vårbyg' eller 'Korn og bælgæd, grønkorn' (grønbyg/ært) vil den sammenhængende periode med græs blive brudt og nulstillet.

Fagligt

Så længe du etablerer din nye udlægsafgrøde rettidigt, er der næppe ret meget udbytte vundet ved at anvende dæksæd. Når du hen i perioden efter "Seneste etablering" (se tabel 1), kan du forvente, at dæksæden bidrager med ekstra udbytte. Dæksæden kan også yde udlægget nogen beskyttelse igennem vinterperioden, så udlægget kommer bedre igennem en vejrmæssig barsk periode. Du skal i så fald anvende en udsædsmængde af vinterhvede på 40-50 kg/ha. Vi ser også en tendens til, at markerne bærer maskinerne lidt bedre oppe i foråret, hvor der er anvendt dæksæd.

Vinterbyg og vinterrug er mindre egnede som dæksæd og anbefales ikke.

Vintervikke?

I de seneste år har der været skrevet en del om at anvende vintervikke som dæksæd. SEGES henviser bl.a. til forsøg udført i græsblanding 47 (30 % rødkløver, 5 % hvidkløver, 33 % rajsvingel, 32 % alm. rajgræs, diploid, middeltidlig, iblandet 10 kg/ha vintervikke, hvor vintervikken bidrager med 380 FEN/ha (60-640 FEN/ha) og 0,79 hkg protein/ha (+/- 18 til +27 gram pr. kg tørstof).

Disse forsøg er imidlertid udført i en ret speciel kløvergræsblanding og med tildeling af kun 25 tons kvæggylle eller 50 kg N/ha i handelsgødning til første slæt og er derfor ikke repræsentative for konventionelle slætgræsmarker. Med en pris på udsæden på mindst 250 kr./ha kan de opnåede tørstof- og proteinudbytter, som vintervikken bidrager med, indkøbes billigere og mere sikkert i form af soja. Vi vil ikke anbefale at anvende vintervikke som dæksæd.

Etablering af udlægget

Forberedelse af arealet – ukrudt og spildkorn

Marker, hvor der har været dyrket korn i 1-2 år, er generelt mest velegnede til etablering af den nye græsmark. Uanset forfrugt bør det være en selvfølge, at rod ukrudt som mælkebøtte, skræppe, tidsel og kvik m.fl. er bekæmpet med glyphosat, inden jordbehandlingen påbegyndes. Hvor der omlægges direkte fra græs til græs, bliver der på trods heraf ofte alt for hurtigt problemer med rod ukrudt, ligesom den nye græsmark tit bliver for tynd, da fremspiring og etablering hæmmes af den gamle uomsatte 'græsfælg'. Ligeledes er angreb af skadedyr også større på disse arealer. Græs er ikke en optimal forfrugt til nyt udlæg, men der findes jo trods alt en del lave arealer, hvor omlægning af græsmarken i august måned er den bedste løsning.

Vil du etablere udlægget uden pløjning, skal du være MEGET opmærksom på mængden af spildkorn. Vi har ofte set nye udlægsmarker, der er blevet for tynde og ødelagte af en alt for tæt bestand af spildkorn. Med risiko for at udtørre jorden kan du evt. give marken en LET opharvning i 1½-2 (- max. 3 cm) dybde for at få spildkerner bragt til spiring. Dybere opharvning bør undgås, da der vil gå for lang tid, inden spildplanterne kommer op. Er det så tørt, at spildkornet ikke vurderes at spire, så det kan bekæmpes med glyphosat, anbefaler vi, at du pløjer.

Pløjer du før såning, er det ligeledes vigtigt, at du er omhyggelig med arbejdet. Ploven skal indstilles korrekt, så forplovene lægger spildkerner og ukrudtsfrø ned i bunden af plovfuren. Det er også vigtigt, at du kører så langsomt med ploven, at spildte kerner ikke kastes så langt op på den forrige fure, at de kan spire og bryde igennem.

Billede 1 Her er pløjningen ikke udført omhyggeligt nok, og der er al for meget spildkorn især efter den forreste fure. Marken er heller ikke pakket tilstrækkeligt og fremstår ikke jævn nok. (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Billede 2 En noget nær ideel nyudlagt mark med vårbyg som forfrugt. Her er der kun meget lidt spildkorn at se. Dæksæd af vinterhvede og udlægsblanding er blandet sammen og rillesået. (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Etablering efter pløjning – vær opmærksom på tromling og jordpakning

Kløvergræsudlæg etableres sikkert efter omhyggelig pløjning og såbedstilberedning, som under normale-tørre forhold afsluttes med tromling med en tung tromle – evt. en betontromle. Genpakning efter pløjning er vigtig for at sikre den rigtige sådybde på 0,5-1 cm.

Er forholdene derimod våde, skal du dog overveje, om tromling er nødvendig. Særligt på de tungere jorde kan det forhindre tilstrækkelig hurtig afdræning, og at mere vand vil samles i markens lavninger. Måske skal du anvende en lettere tromle eller helt undlade at tromle, da ekstra hjulspor i sig selv også er uheldige under våde markforhold. På de letteste jorde kan fugtige forhold derimod medvirke til at sikre en bedre etablering af udlægget. I marker, som bliver udlagt under våde forhold, ses det i hele markens levetid, at græssets vækst er hæmmet i køresporene fra såning.

Vil du etablere det nye græsudlæg i dæksæd, viser erfaringerne, at det ikke er nødvendigt at så vinterhvede og udlægsblandingen hver for sig. Mange har gode erfaringer med at blande det hele godt samme og rilleså blandingen, som man vil gøre med kløvergræsblandingen alene.

Efter tromling sås frøene f.eks. ved traditionel rillesåning i 0,5-1 cm's dybde. Dybere såning giver en meget ringe fremspiring af kløverplanter og de småfrøede græsser. Såmaskiner af typen med trykrulle på hvert skær giver det allerbedste resultat. På flere af disse maskiner er afstanden mellem skærene dog for stor til at give en ideel, tæt græsmark! Bemærk, at nogle fabrikanten af såmaskiner anbefaler såning med såvel såskær som frøskasse.

Efter alm. rillesåning kan der evt. også tromles, hvilket sikrer en god fremspiring under mere tørre forhold. Vær dog altid opmærksom på, at frøene ikke bliver dækket af for meget løs jord, hvilket især er en risiko under tørre forhold og ved for dyb opharvning. Er jorden derimod for fugtig, når du tromler, er der betydelig risiko for, at overfladen pakkes for hårdt og derfor ikke vil kunne afdræne tilstrækkeligt hurtigt efter kraftig nedbør efterfølgende. Fordelen ved tromling er dog, at sten trykkes ned, og marken bliver mere fast og derfor bedre vil kunne bære oppe ved første gødningstildeling næste år, og som følge heraf også forbliver jævn.

Billede 3 Såmaskiner med individuel trykrulle til dybde-regulering for hver skive er velegnede til såning af kløvergræs-udlæg – her en Väderstad Spirit. **Bemærk, at efterharven IKKE skal anvendes ved såning af græsfrø.** (Foto: SAGRO)

Det er meget vigtigt, at marken er jævn og fast efter etablering, så du de næste to til fire år har en jævn slætmark. Det betaler sig derfor at være omhyggelig med arbejdet! En måske overset detalje er at køre med så lavt dæktryk som muligt – såvel i for- som bagdæk – under al arbejdet med såbedstilberedning og tromling for at reducere spordannelsen.

Selvom ploven er korrekt indstillet, kan det ikke undgås, at marken opleves som ujævn, hvis der er færdsel på tværs af pløjeretningen. Det kan derfor være en god idé, at du allerede ved pløjning tilpasser foragerens bredde med den forager-bredde, du senere vil skårlægge i. Dette gælder også ved pløjefri etablering.

Pløjefri etablering

Der kan laves gode kløvergræsudlæg i pløjefri systemer, men det er særdeles vigtigt at have fokus på to områder, der traditionelt har givet store udfordringer:

- Spildkorn
- Ujævne marker

Bekæmpelse af spildkorn er nødvendig. Særligt spildkorn af byg har en aggressiv vækst og er derfor et stort problem ved pløjefri etablering, men også spildkorn af andre kornarter kan ødelægge udlægget. Problemet med spildkorn kan begrænses meget, hvis mejetærskeren er udstyret med avnespreder. Spildkornet bekæmpes bedst ved at bringe det til spiring og herefter bekæmpe med glyphosat en til to dage inden såning. Bliver det så tørt, at spildkornet ikke er spiret, anbefaler vi, at du pløjer i stedet!

Pløjefri etablering efter en nedvisnet græsmark bør dog undgås, da der er erfaring for, at det nye udlæg ødelægges af fritflueangreb.

Ukrudtsbekæmpelse

Der vil kun undtagelsesvist være behov for at bekæmpe ukrudt ved udlæg i august, når vi først har passeret midten af måneden. Dog kan det på arealer, hvor storkenæb, fuglegræs, enårig rapgræs, hyrdetaske eller andre kraftigt voksende ukrudtsarter dominerer, være behov for at dæmpe ukrudtets vækst med afpudsning eller evt. sprøjtning med Stomp CS.

Afpudsning

Hvor der er ukrudtsarter, "som følger med græsset op", og vokser over græsset, har vi god erfaring med at lade arealet afpudse med en brakpudser af typen 'Spearhead'. Undgå dybere afpudsning end til toppen af græsset. Afpudsning sker bedst på en tør afgrøde, da det afklippede materiale ikke må ligge i klumper efter afpudsningen, men skal fordeles jævnt over arealet.

Gødskning

Der vil normalt ikke være behov for at gødske det nye græsudlæg i efteråret. Dog kan det være aktuelt at tilføje kalium for at sikre overvintringen på arealer, som ikke har fået megen husdyrgødning i årene forud eller på let sandjord, hvor kalium kan være udvasket. Hvor der vurderes at være behov for kaliumtilførsel, kan udspreddning af 150 kg/ha kaliumchlorid (K49/K50) sikre overvintringen og forårsvæksten. Det er ikke tilladt at tildele kvælstof til det nyetablerede græs- og kløvergræsudlæg – heller ikke hvor der er anvendt dæksæd.

Der kan lovligt tildeles **fast husdyrgødning** til nyudlagte græs- og kløvergræsmarker etableret med eller uden dæksæd, såfremt den nye afgrøde er etableret inden **1. september**. Derimod er udbringning af flydende husdyrgødning til de nye udlægsmarker **IKKE** lovlig.

Regler

Vær opmærksom på, at fodergræs kun må pløjes (jordbehandles) og omlægges til nyt græs med/uden dæksæd frem til 15. august, og at omlægning af græsmarker i august ikke er foreneligt med at søge tilskud under ordningen "Miljø- og klimavenligt græs". Læs mere i artiklen "Etablering af græs efter græs".

Etablering af vinterraps efter græs og kløvergræs

Af planterådgiver Thomas Harbo

Der kan etableres gode vinterrapsmarker efter græs. Etablering af vinterrapsen skal ske senest 15. august.

Vinterraps med græs som forfrugt

Generelt har det i mange år ikke været lovligt at pløje en græsmark for at så vintersæd. Imidlertid er det lovligt at ompløje en græsmark frem til 15. august for at omlægge marken til en ny græsmark med eller uden dæksæd eller at så vinterraps. I de senere år har enkelte benyttet sig af denne mulighed med gode resultater. - I år, hvor der allerede er høstet store udbytter i slætgræs og majs, tegner lovende, kunne det måske være en idé, hvis du har plads til salgsafgrøder i sædskiftet.

Er du fristet til at prøve vinterraps efter en græsmark, skal græsmarken gerne nedvisnes efter tredje slæt, hvor den også er udnyttet tilstrækkeligt til at have udløst hele den indregnede kvælstofnorm. Får du ikke nedvisnet græsmarken, er du nødt til at pløje før såning af vinterraps, mens det kan lade sig gøre med andre måde at etablere rapsen på, når græsset er godt nedvisnet. Etablering i et pløjet såbed er nok den mest sikre metode.

Regler

Ligesom det er nævnt i artiklen "Etablering af kløvergræsudlæg i august" ovenfor, gælder det også ved etablering af vinterraps efter en græsmark, at pløjning (jordbehandling) skal ske frem til 15. august, og at det ikke er foreneligt med at søge tilskud under ordningen "Miljø- og klimavenligt græs". Læs mere i artiklen "Etablering af græs efter græs".

REGLER OG TILSKUD

Slåning af brak og græsmarker

Af planterådgiver Thomas Harbo

Slåning af brakmarker er tilladt fra 1. august. Slåningsbrak, sommerslåning, skal være afpudset senest 25. oktober.

Brakmarker anmeldt som slåningsbrak skal afpudses mindst én gang årligt i perioden 1. august til 25. oktober. Har du anmeldt slåningsbrak på lidt lavere arealer, hvor færdsel sent i sæsonen erfaringsvist kan være svært, bør du derfor få afpudset markerne ved førstkommande lejlighed **efter 1. august**. Det samme gælder for permanente græsmarker, som også skal pudses af eller slås mindst en gang om året for at leve op til støttebetingelserne.

Det afslåede plantemateriale fra brakmarker **MÅ IKKE** anvendes, men må dog presses og stakkes op på marken. Græsmarker, hvor du ikke har taget kvælstofkvote og ikke anvender som harmoniareal, må du på samme vis blot pudse af. Har du derimod taget kvælstofkvote til dine græsmarker **SKAL** plantematerialet anvendes.

Brakarealer og græsmarker, som ikke er pudset af/slået medio oktober vil blive røde i Landbrugsstyrelsens "overvågningsprogram" kendt som "trafiklys-ordningen", og det kan være nødvendigt at indsende et høringsvar for at undgå træk i støtten.

Etablering af græs efter græs

Af planterådgiver Peter Siebert

I sommerperioden må fodergræs omlægges til græs, grønkorn med græsudlæg eller vinterraps inden den 15. august.

Ved omlægning af græs om sommeren skelnes der mellem omlægning af fodergræs og øvrige afgrødekoder for græs. For læserne af dette nyhedsbrev vil langt hovedparten af græsmarkerne kategoriseres som fodergræs jf. den afgrødekode, som græsmarken er anmeldt med i fællesskemaet. Derfor skal nedenstående retningslinjer følges, hvis du ønsker at omlægge græsmarker i sommerperioden.

Generelt må **fodergræsmarker** ikke omlægges i perioden den 1. juni 2025 til den 1. februar 2026.

Dog gælder følgende undtagelser:

- Fodergræsmarker på lerjord (JB 7-9) må opløjes fra den 1. november 2025, hvis arealerne skal anvendes til en forårssået afgrøde i 2026.
- Fodergræsmarker kan omlægges til **fodergræs** senest **15. august 2025**.
- Fodergræsmarker kan omlægges til **grønkorn med græsudlæg** senest **15. august 2025**.
- Fodergræsmarker kan omlægges til **vinterraps** senest **15. august 2025**.
- Virksomheder, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, er ikke omfattet af reglerne om forbud mod omlægning af fodergræs.

I nedenstående tabel 2 kan du finde de afgrødekoder, som er omfattet af forbuddet mod omlægning. I praksis vil langt hovedparten af græsmarkerne være anmeldt med afgrødekode 260 for **kløvergræs** eller afgrødekode 263 for **rent græs**. De er markeret med fed skrift i nedenstående tabel.

For permanente græsarealer med gødningskvote bruges som oftest afgrødekoden 252 "Permanent græs, normalt udbytte". Denne afgrødekode er ikke omfattet af forbuddet mod omlægning.

Du kan finde afgrødekoden for dine marker i dit fællesskema eller i din markbog under fane 10 i afsnittet "Skema A".

Tabel 2 Afgrødekoder der betragtes som fodergræs og som er omfattet af forbuddet mod omlægning (Kilde: Vejl. Pligtige/husdyr efterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag 2025)

Afgrødekode	Afgrøde
173	Kløver til slæt
255	Permanent græs, under 50 % kløver/lucerne
256	Permanent kløvergræs, over 50 % kløver/lucerne
257	Permanent græs, uden kløver
260	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgeplanter
261	Kløvergræs, over 50 % kløver
262	Lucernegræs, over 50 % lucerne
263	Græs uden kløvergræs

For græsmarker med andre afgrødekoder end de otte, som er nævnt i tabel 2, vil det være muligt at omlægge og etablere vintersæd i efteråret. – Se dog nedenfor.

Omlægning kan ikke kombineres med bioordningen "Miljø- og klimavenligt græs"

Ligesom det er nævnt i artiklerne "Etablering af kløvergræsudlæg i august" og "Etablering af vinterraps efter græs og kløvergræs", kan omlægning af en eksisterende græsmark og etablering af nyt græs i august ikke kombineres med bioordningen "Miljø- og klimavenligt græs". Marken skal derfor trækkes ud af ansøgningen, da den efter nedvisning og jordbehandling ikke længere lever op til kravene i ordningen. Græsmarker anmeldt under ordningen "Miljø- og klimavenligt græs" må ikke nedvisnes eller jordbehandles i hele kalenderåret.

Marker kan trækkes ud af ordningen senest 15. november. Hvis der er anmeldt eller foretaget fysisk kontrol af arealet, kan marken IKKE længere trækkes ud af ordningen, ligesom du heller ikke kan trække marken ud af ordningen, hvis du efter den 15. november modtager en høring i forbindelse med den satellitbaserede kontrol.

Ajourfør og kontrollér din sprøjtejournal

Af planterådgiver Peter Siebert

Gennemgå din sprøjtejournal for mangler, så du har ro i sindet inden en eventuel kontrol og inden en ny vækstsæson påbegyndes.

For mange er denne vækstsæsons sprøjtearbejde overstået, og det er derfor tid til at følge op på, om alle detaljer i sprøjtejournalen nu også er husket. Det er et krav at sprøjtejournalen er ajourført løbende og senest syv dage efter

sidste sprøjtning.

Fra den 1. august 2025 er der omfattende ændringer på vej til reglerne for føring af sprøjtejournal. Det bringer vi mere om i en senere artikel. Aktuelt koncentrerer vi os om de regler, der er gældende for den indeværende vækstsæson 2024/2025.

Du bør gennemgå din sprøjtejournal for at sikre, at du har husket alle detaljer. Derefter kan du passende sende sprøjtejournalen til din planterådgiver, som derefter kan påbegynde indberetningen af din sprøjtejournal. Ofte er september måned en tid på året, hvor kalenderen er mindre fyldt for din planterådgiver, og der er derfor bedre tid til at få indberettet din sprøjtejournal end senere på vinteren, hvor kalenderen er optaget af markplanlægning mm.

Sprøjtejournalen for 2024/2025 skal indeholde følgende, for at den lever op til Miljøstyrelsens formkrav:

- Marknummer eller markens navn
- Afgrøde
- Markens størrelse i hektar med en decimal eller m²
- Dosering
- Navn og registreringsnummer for hvert plantebeskyttelsesmiddel
- Dato for anvendelse
- Ejer eller brugers CVR-nummer

Andre fokuspunkter til sprøjtejournalen kan være at huske nedenstående detaljer, som er vigtige for at dokumentere, at plantebeskyttelsesmidlerne er anvendt efter gældende regler:

- Angivelse af afstandskrav og reduktion af behandlet areal i forhold til markens fulde areal
 - 3-arealer
 - Vandmiljø
 - Veje, boliger, institutioner og offentlige arealer (Glyphosat-produkter, Starship Max, Propulse SE 250 og Goltix SC 700 m.fl.).
- Angivelse af anvendelse af afdriftsreducerende dyser til reduktion af afstandskrav til §3-arealer og vandmiljø (Mange midler).
- Angivelse af anvendelse af afdriftsreducerende dyser til mindst 75 procent afdriftsreduktion som krav for anvendelse af midlet (Adimax, Boxer, Boxer 800 EC, Fidox EC, Roxy EC m.fl.).

Opdater markplan med vintersæd 2026

Af planterådgiver Peter Siebert

Hvis der etableres vintersæd, er det en god idé at få lagt afgrøden ind i en foreløbig markplan, så der kan registreres opgaver i FarmTracking.

Lige om lidt starter høsten så småt, og selvom læserne af dette nyhedsbrev kun i mindre omfang også har vintersæd, er det stadig relevant at være opmærksom på nedenstående.

Hvis du etablerer en ny afgrøde kort efter høst, er det vigtigt at få lagt afgrøden ind i markplan 2026. Som nævnt i ovenstående artikel kommer der lige om lidt nye omfattende regler for føring af sprøjtejournalen. For dem, som fører sprøjtejournal i FarmTracking, er det kun muligt at registrere opgaver, når der er en afgrøde på marken. Derfor skal du kontakte din planterådgiver, hvis du etablerer en afgrøde efter høst, som har behov for at blive sprøjtet, inden den egentlige markplan bliver lavet. Det gælder f.eks. også for glyphosatsprøjtninger i stub, der skal registreres på næste års afgrøde. Kun når der er lagt en afgrøde ind på marken, kan der registreres opgaver i FarmTracking, når opgaverne udføres.

For de enkelte som har større andele af vintersæd, er det vigtigt at huske på sædskiftereglen om maks. tre år med samme afgrøde i træk. Det er selvfølgelig kun et fåtal, det vil være aktuelt for på grovfoderejendomme, og særligt når det er med tanke på vintersæd. Hvis der forpagtes nye arealer, er det vigtigt at kende historikken for arealet, så du ikke risikerer at skulle så en vintersædsafgrøde om i foråret, grundet sædskiftereglerne.